

Οι Άγνωστες Περιπλανήσεις του Durruti

Η χρονιά που οι Ισπανοί αναρχικοί άδειασαν τις αμερικανικές τράπεζες

Ένας ξαφνικός χτύπος στην πόρτα του Félix López. Η ώρα ήταν έξι το πρωί. Ήταν η αστυνομία; Όχι. Τα χτυπήματα ήταν του Pedro Nolasco Arratia, συντρόφου στις περιπέτειες της παράνομης ομάδας Φως και Δράση, και του αναρχοσυνδικαλιστή ηγέτη, Félix. Είχε φτάσει μυστικά, και έπρεπε να πάει αμέσως στα γραφεία της IWW, της οργάνωσης των Αναρχικών Εργατών του Κόσμου. Δεν έπρεπε να κάνει ερωτήσεις, είπε ο Arratia, επρόκειτο για μια υπόθεση που κανείς δεν έπρεπε να γνωρίζει το παραμικρό. Ήταν Ιούλιος, μέσα του χειμώνα, στο Σαντιάγκο της Χιλής. Η χρονιά ήταν το 1925.

Δεν πρέπει να υπήρχαν περισσότεροι από 5 άνθρωποι στα γραφεία της IWW. Και είχαν όλοι τους ιδιόρρυθμες, έντονες Σπανιόλικες προφορές. Μόνο δυο μίλησαν. Ο ένας ήταν μεγαλόσωμος, εξωστρεφής, φιλικός και παθιασμένος, με βαθύ βλέμμα και μπόλικο χάρισμα. Ο άλλος ήταν κοντός, αδύνατος, πολύ σοβαρός και πολύ νευρικός. Ο López θυμάται: "ένας μικροσκοπικός τύπος, αλλά με περίσσιο κουράγιο". Ο πρώτος ήταν ο Buenaventura Durruti, ο άλλος, ο Francisco Ascaso. Οι υπόλοιποι: ο αδερφός του Ascaso, ο Alejandro, ο Gregorio Jover και ο Antonio Rodríguez, ο El Toto. Ήταν εκείνος που μετά τις ληστείες στην Χιλή θα επέστρεφε στην Γαλλία, φέρνοντας μαζί του 47.000 πέσος για τον αγώνα ενάντια στην δικτατορία στην Ισπανία.

Ήταν όλοι τους μέλη της Αναρχικής Ομάδας Solidarios, και γνωστοί κατά την διάρκεια των ταξιδιών τους ως Οι Περιπλανώμενοι, σχετικά με τους οποίους ο López και ο Arratia είχαν ακούσει σχεδόν απίστευτες ιστορίες σχετικά με την δυσφημισμένη επίθεση τους στην τράπεζα της Ισπανίας στην Gijón το 1923, καθώς και για άλλες δράσεις παρόμοιας απίθανης φύσης.

Καταδικασμένος σε Θάνατο

Ο López κατάλαβε ότι ο Durruti και ο Ascaso ήταν κάτι περισσότερο από φίλοι, ήταν αχώριστα αδέρφια που καταλάβαιναν ο ένας τον άλλο με μια απλή ματιά. Ο Durruti είχε βγάλει τον Ascaso από την Φυλακή της Σαραγόσα μόλις λίγο πριν ο Ascaso – ήδη καταδικασμένος σε θάνατο-- συρθεί μπροστά στις σφαίρες του εκτελεστικού αποσπάσματος. Και είχαν ήδη μοιραστεί την ζωή του εξόριστου στο Βέλγιο και την Γαλλία, ενώ σχεδίασαν μαζί, και έφεραν εις πέρας, μια σειρά αντάρτικων επιθέσεων υψηλού επιπέδου. Μεταξύ του 1923 και του 1930, τα χρόνια της δικτατορίας του Primo de Rivera, αποτελούσαν έναν μόνιμο πονοκέφαλο για το καθεστώς, μιας και ήταν η ισχυρή αναρχοσυνδικαλιστική CNT (Confederación Nacional de Trabajadores -- με τα 250.000 μέλη) η οργάνωση στην οποία ανήκαν.

Χωρίς να γνωρίζει ως τότε το παραμικρό ο López –η κίνηση των Περιπλανώμενων στην Χιλή ήταν εντελώς απρόβλεπτη-- είχαν έλθει για επίσκεψη κατά την διάρκεια του ταξιδιού τους στην Νότια

Αμερική με σκοπό την “συγκομιδή πόρων” για την χρηματοδότηση της CNT, των ανταρτών και του ριζοσπαστικότερου μέρους του Κινήματος των Ισπανών Εργατών. Είχαν όλοι τους αποδεκατιστεί και κατασταλλεί κτηνωδώς από τον Primo de Rivera. Σύμφωνα με τον Hugh Thomas, περίπου 40.000 μέλη της CNT, γέμιζαν τις Ισπανικές φυλακές. Όπως και να είχε όμως, ο Durruti και τα φιλαράκια του διέθεταν την καλή ανατροφή ώστε να μοιράσουν μέρος των δύσκολα αποκτημένων λάφυρων τους με όλες τις αναρχικές ενώσεις σε όλες τις χώρες που επισκέφτηκαν.

“Έξι μασκοφόροι άνδρες όρμησαν στο υποκατάστημα Matadero της τράπεζας της Χιλής, και, τραυματίζοντας δυο υπαλλήλους, κατάφεραν να αποδράσουν με το Hudson, παίρνοντας μαζί τους τα 30.000 πέσος –που φυλάσσονταν στα χρηματοκιβώτια-- μαζί τους”. Αυτά μετέδιδε το πρωτοσέλιδο της τελευταίας βραδινής έκδοσης της εφημερίδας Las Ultimas Noticias του Σαντιάγκο, η οποία δεν μπήκε σε κανένα άλλον κόπο να προχωρήσει σε λεπτομέρειες.

Η Αστυνομία δεν ήξερε απολύτως τίποτα. Είχε μόνο τις υποψίες της.

Πράγματι κανείς δεν γνώριζε τους αληθινούς δράστες, επειδή η ληστεία είχε πραγματοποιηθεί με τόση τόλμη, ή τι είχαν απογίνει τα λάφυρα. Αυτό, ίσως γιατί ο Χιλιανός τύπος δεν μπορούσε να σκαρφιστεί τίποτα καλύτερο από το να αποκαλέσει την ομάδα οι Απάτσι.

Ο Felix López είναι ήδη (το 1994) ένας ηλικιωμένος παππούς στα 90 του. Ζεί μόνος του, όπως έκανε πάντα, στην οδό Sotomayor, στο Σαντιάγκο της Χιλής. Ο Arratia πέθανε την δεκαετία του 1940. Όμως πρόσφατα ο López προθυμοποιήθηκε να αποκαλύψει όσα γνώριζε για τους περιπλανώμενους παράνομους του Durruti, και την σχέση του μαζί τους, ενόσω βρίσκονταν στην επαρχία. Αν και, βέβαια -- ως καλός, δύσπιστος αναρχικός, παρά τα χρόνια που έχουν περάσει από τότε-- αρνήθηκε να φωτογραφηθεί. Ήταν ένας από τους επικεφαλείς των Αναρχικών της Χιλής, στο Σωματείο Οικοδόμων, με σημαντική δράση στις δεκαετίες του είκοσι και του τριάντα.

Ο Durruti και η παρέα του δεν ζήτησαν ποτέ βοήθεια από τον López και τον Arratia, όσον αφορά ενισχύσεις σε άνδρες, για καμία από τις εφόδους τους σε τράπεζες. Το μόνο που ήθελαν ήταν οι ελάχιστες, ακριβείς πληροφορίες που χρειαζόνταν για να σχεδιάσουν την ληστεία. Οι Χιλιανοί τους παρείχαν τις πληροφορίες. Σύμφωνα με τον López αυτές ήταν πολύ γενικές και όχι ιδιαίτερα αξιοποιήσιμης φύσης. Ήταν λίγο πολύ της κατηγορίας "Γειά" και "Αντίο".

Ο López είπε: "Ο Durruti μας ήταν ήδη αρκετά γνωστός. Συχνά εξέδιδε άρθρα για τους Ισπανούς συντρόφους μας, και, ήταν ο γνωστότερος πρακτικός της 'Αναρχίας με Παραδείγματα'. Ο Durruti μας είχε πει τότε: 'Χρειάζεστε οικονομική ενίσχυση. Θα φροντίσουμε εμείς για αυτό'. Και οι πέντε έμοιαζαν με ευηπόληπτους, καλοντυμένους κυρίους". Συνέχισε λέγοντας πως ήθελαν να περνάνε απαρατήρητοι. Παρά την κατάσταση, ο Arratia δεν μπορούσε να σταματήσει να γελάει μιας και ήξερε ότι η προφορά

του Durruti θα τον πρόδιδε αμέσως. "Μας ζήτησαν να μην πούμε σε κανέναν τίποτα για την συνάντηση που είχαμε. Δεν κάναμε ερωτήσεις και δεν μας έδωσαν άλλες εξηγήσεις. Ο Durruti είπε γελώντας πως εάν μας έλεγε περισσότερα, μάλλον θα κυκλοφορούσαμε με ζωγραφισμένη την έκπληξη στα πρόσωπα μας. Μας είπε να αναθαρρήσουμε και να τον αφήσουμε να μας βοηθήσει. Και, χωρίς κανέναν δισταγμό, βρήκε τα χρήματα".

"Πόσα;" ο Felix López δεν θυμόταν, αλλά δεν ήταν μικρό ποσό. Με τους πόρους αυτούς χρηματοδότησαν ενώσεις, έστησαν ένα μικρό τυπογραφείο, οργάνωσαν συναντήσεις και ανέβασαν θεατρικές παραστάσεις για τους εργάτες.

Η Μεγάλη Επιδρομή

Οι Περιπλανώμενοι του Durruti έκαναν όλη την δουλειά μόνοι τους. Και ήταν άψογη.

Οι επιδρομές που πραγματοποίησε ο Durruti και η παρέα του ενόσω βρίσκονταν στην Χιλή ήταν μάλλον πέντε όλες και όλες. Ενώ είναι γνωστό ότι εργάζονταν στο Σαντιάγκο στις 18 και 19 Ιουλίου. Ωστόσο, ο Τύπος δεν αναφέρονταν σε λεπτομέρειες –παρά μόνο σε εκτενείς εικασίες-- για την μεγάλη επίθεση στην Τράπεζα της Χιλής. Ήταν άλλωστε η πρώτη μεγάλη επιδρομή σε τράπεζα σε ολόκληρη την ιστορία της χώρας.

Μια αστυνομική αναφορά που ολοκληρώθηκε μήνες μετά την αναχώρηση των Περιπλανώμενων, υποδείκνυε μόνο ότι κάποιοι Ισπανοί (δεν είχαν καταφέρει να εξακριβώσουν τίποτα περισσότερο για τις ταυτότητες τους) είχαν "απασχοληθεί σε διάφορα επαγγέλματα μέχρι την ημέρα της ληστείας", και ότι είχαν αναλάβει φυσιολογικές δουλειές ξανά μέχρι τις πρώτες ημέρες του Αυγούστου. Η σπιτονοικοκυρά του μικρού πανδοχείου που τους είχε φιλοξενήσει αποκάλυψε πολύ αργότερα ότι ήταν πέντε από αυτούς, "μορφωμένοι κύριοι", αλλά "κύριοι" που συζητούσαν διαρκώς για τους κοινωνικούς αγώνες και αποκαλούσαν τους εαυτούς τους επαναστάτες, σε αναζήτηση πόρων για την χρηματοδότηση της ανατροπής της Ισπανικής Μοναρχίας.

Η επιδρομή πραγματοποιήθηκε στην 1.15 μ.μ., την Πέμπτη της 16ης Ιουλίου του 1925. Η εφημερίδα Las Ultimas Noticias στο πρωτοσέλιδο της ανέφερε ότι "η ενέργεια θυμίζει κάποια από τις εντυπωσιακότερες Αμερικανικές ταινίες, ή μάλλον, ήταν προϊόν έμπνευσης από τις σκηνές κάποιας τέτοιας εντυπωσιακής ταινίας".

Οι πέντε μασκοφόροι Ισπανοί πραγματοποίησαν την ληστεία. Τείνοντας τα περίστροφα τους προς τον ταμιά και τους υπαλλήλους, πήραν περισσότερα από 30.000 πέσος, λίγα περισσότερα από ένα πολύ μεγάλο ποσό με τα δεδομένα της εποχής.

Τρεις ημέρες αργότερα, με την πρωτεύουσα της Χιλής αναστατωμένη ακόμα από τα γεγονότα, εμφανίστηκε και η πρώτη ημι-βεβαιότητα των αρχών πως η ενέργεια ήταν δουλειά ξένων. Ως άμεση συνέπεια, η αστυνομία συνέλαβε αρκετά μέλη της, τότε, όχι και τόσο συμπαθούς κοινότητας ξένων.

Ένας δημοσιογράφος κάποιας άλλης εφημερίδας του Σαντιάγκο κοροϊδευε όσα έλεγαν κάποιοι άνθρωποι για αυτό που εκείνος είχε χαρακτηρίσει "μια υπόθεση που έφεραν εις πέρας χυδαίοι ληστές με μοναδικό παρ' ολίγον θύμα έναν δευτερεύων υπάλληλο του Σιδηροδρόμου". Αν και ο δημοσιογράφος ήταν απορριπτικός, σύμφωνα με την αφήγηση του Λόπεζ, η δουλειά είχε όλα τα χαρακτηριστικά του Durruti και των Περιπλανώμενων. Παρόμοια, μια περιοδική έκδοση της εποχής αναφέρθηκε στο γεγονός ότι τα χρηματοκιβώτια της Λέσχης Αριστοκρατών Ιππέων του Σαντιάγκο είχαν επίσης αδειάσει εντελώς από δράστες άγνωστης ταυτότητας.

Εν τω μεταξύ, η αστυνομία συνέχιζε να μαζεύει υπόπτους. Ένα από τα θύματα αυτών των συλλήψεων ήταν ο οδηγός του Hudson που είχε χρησιμοποιηθεί στην ληστεία. Ήταν ο οδηγός ταξί Enrique Barcoj. Οι ληστές τον ανάγκασαν να σταματήσει το ταξί του και να τους πάει στην τράπεζα. Η Las Ultimas Noticias τόνιζε ότι, μόλις η επιδρομή ολοκληρώθηκε με επιτυχία, το ταξί δεν έπαιρνε μπρος, και έτσι "οι παράνομοι αναγκάστηκαν να το σπρώξουν για κάμποση απόσταση" μέχρις ότου πάρει μπρός η μηχανή. Ο σχολιαστής πρόσθεσε ακόμη ότι, ενώ το αυτοκίνητο ήταν σταματημένο, έγινε ξεκάθαρα φανερό "η απροθυμία, εκ μέρους των περαστικών," να, με οποιονδήποτε τρόπο, εμποδίσουν την φυγή τους.

Η Απόλυτη Αποτυχία

Λόγω αυτών των "ύποπτων πράξεων", ο Barcoj ήταν ο πρώτος που κατηγορήθηκε για συμμετοχή στην ληστεία, και υποχρεώθηκε να περάσει αρκετό καιρό στην φυλακή, παρά το γεγονός, ότι στην πραγματικότητα, δεν είχε καμία απολύτως ανάμειξη. Η ιστορία του –πως είχε υποχρεωθεί από δυο Σπανιόλους-- δεν έπεισε τις αρχές. Απελευθερώθηκε τελικά όταν η υπόθεση έκλεισε λόγω της "απόλυτης αποτυχίας όλων των ερευνών", όπως παραδέχτηκε η ίδια η αστυνομία.

Λόγω μιας απρόσμενης μεταστροφής της μοίρας, ήταν τον ίδιο εκείνο Αύγουστο, του 1925, όταν ο στρατηγός Ibáñez del Campo, βάσει γενικών αρχών, υποχρέωσε εκατοντάδες ηγέτες των εργατών, φοιτητές και ομοφυλόφιλους, σε εξορία στα μακρινά νησιά του Πάσχα και του Ροβινσώνα Κρούσου. Ένας από τους εκτοπισθέντες ήταν και ο Felix López. Μεταφέρθηκε στα νησιά, αλυσοδεμένος, την ίδια ακριβώς στιγμή που ο Durruti και οι άνδρες του εγκατέλειπαν την Χιλή για πάντα.

Όταν ο Τύπος άρχισε να εκφράζει την δημοφιλή εκδοχή σχετικά με την μεγάλη ληστεία που ήθελε τους παράνομους ως "κομψούς και περισπούδαστους Σπανιόλους κλέφτες", ο αξιότιμος δικαστής Fernando

Soro Barriga, ο οποίος διεξήγαγε τις ανακρίσεις, εξοργίστηκε. Έστειλε μια επίσημη επιστολή στην Βουλή, παραπονούμενος για "τα φανταστικά παραμύθια που εμφανίζονται σε διάφορες εφημερίδες όπου αυτοί οι εγκληματίες κυριολεκτικά θεοποιούνται".

Ούτε και ο δικαστής Soro Barriga είχε πέσει πολύ έξω. Στην πραγματικότητα, ο Τύπος συνέχιζε να παίζει με την εντυπωσιακή φύση της επιδρομής, συγκρίνοντας την ευνοϊκά με –όσα ένας δημοσιογράφος ανέφερε ως – "προηγούμενες εγκληματικές δραστηριότητες ενός χυδαίου συναφίου που πραγματοποιήθηκαν σε αυτή την χώρα, δραστηριότητες αντάξιες καθυστερημένων έφηβων παραβατικών". Η καυστική φρασεολογία της καταδίκης του Soro Barriga είχε άμεσα αποτελέσματα. Η θέση "ληστές από την Ισπανία" χάθηκε υποχρεωτικά. Οι εφημερίδες επιπλήχθηκαν από τις αρχές και προειδοποιήθηκαν ώστε "να μην σκαρφίζονται παρόμοιες τρελές και απίθανες ιστορίες".

Ο Durruti και η παρέα του έφυγαν χωρίς την παραμικρή κατηγορία, γεγονός που δεν τους ενόχλησε ιδιαίτερα, αλλά ακόμη και αν τους είχε απασχολήσει αυτό, είχαν επιστρέψει στην Ευρώπη πια. Έφτασαν πίσω αφού πρώτα περιπλανήθηκαν στην Αργεντινή και το Μοντεβιδέο, όπου, για την ακρίβεια, κινδύνευσαν να συλληφθούν ενώ πραγματοποιούσαν άλλες "συγκομιδές πόρων". Η "καθαρή" επίσκεψη στην Χιλή είχε διαρκέσει περίπου έναν μήνα και περιλάμβανε δυο πόλεις, το Βαλπαράϊσο (όπου και είχαν αρχικά φτάσει ερχόμενοι από την Κούβα) και το Σαντιάγο. Και αυτό χωρίς να προσμετράται το πέρασμα τους από την Πόλη των Άνδεων. Από εκεί, πήραν τον ΥπερΑνδειακό σιδηρόδρομο, ως απλοί επαρχιώτες επιβάτες που έρχονταν από την πόλη Μεντόζα της Αργεντινής.

Αναδρομή

Τον Δεκέμβριο του 1924, με πλαστά διαβατήρια, ο Buenaventura Durruti και ο Francisco (Paco) Ascaso έφυγαν από την Χάβρη, επιβιβαζόμενοι σε ένα Ολλανδικό εμπορικό με προορισμό τις Αντίλλες. Ο Ricardo Sanz είχε φτάσει ήδη στο Παρίσι. Θα αντικαθιστούσε, στην ομάδα Solidarios, τον πρόσφατα δολοφονημένο Gregorio Suberbiela. Είχε έλθει για να πληροφορήσει τους εξόριστους εκείνους αναρχικούς για την απελπιστική κατάσταση που είχε βρεθεί τότε η CNT. "Έπρεπε να βρεθούν" οικονομικοί πόροι ώστε να σταθεί και πάλι στα πόδια της. Έτσι προέκυψε η αμερικάνικη περιπλάνηση. Με τον Sanz, ο Durruti και ο Ascaso, σχεδίασαν την διαδρομή τους. Θα πήγαιναν στην Κούβα και από εκεί θα περνούσαν στην δράση στο Μεξικό και την Αργεντινή.

Έφτασαν στην Κούβα. Εκεί, βρέθηκαν μέσα στην πλήρους ακμής δικτατορία του Machado, ενώ το εργατικό κίνημα μάραζε θλιβερά. Στην Σάντα Κλάρα εργάστηκαν στις ζαχαροφυτείες. Εκεί οργάνωσαν μια απεργία για την αύξηση των μισθών. Οι επόπτες έπιασαν τρεις απεργούς αγρότες και τους χτύπησαν ανηλέητα, έτσι ώστε να τρομοκρατήσουν τους υπόλοιπους, και τους έστειλαν πάλι πίσω στην δουλειά σε άθλια κατάσταση.

Το επόμενο πρωινό, ο ιδιοκτήτης της φυτείας βρέθηκε νεκρός στο κρεβάτι του. Στο πτώμα του, με λαμπερά γράμματα, είχε καρφίτωθεί ένα σημείωμα: "Αυτή είναι η Δικαιοσύνη των Περιπλανώμενων".

Μια εντατική έρευνα διεξήχθη μεταξύ των καλαμοκοπτών προκειμένου να βρεθεί ο υπεύθυνος για τον φόνο. Η έρευνα ζητούσε από όλους και κάθε έναν ξεχωριστά να πουν αν γνώριζαν ποίοι μπορεί να ήταν οι Περιπλανώμενοι. Έτσι γεννηθηκε και ο μύθος.

Από την Αβάνα, η ομάδα κατευθύνθηκε προς το Γιουκατάν, στην μεξικανική ακτή. Εκεί συνελήφθησαν από το λιμενικό του Μεξικό ως "λαθρέμποροι". Κι όμως, από εκεί, κατάφεραν να φτάσουν στην πόλη του Μεξικό. Εκεί τους υποδέχτηκε και τους φιλοξένησε ο Rafael Quintero, ένας εργάτης που είχε πολεμήσει με τον Zarata. Προς το τέλος του Μαρτίου του 1925, συναντήθηκαν με τον Gregorio Jover και τον Alejandro Ascaso, τον μικρότερο αδελφό του Paco.

Την εποχή εκείνη στο Μεξικό –υπό την διακυβέρνηση του στρατηγού Plutarco Elías Calles-- ανακάλυψαν μικροπρεπείς εσωτερικούς ανταγωνισμούς μεταξύ των Αναρχικών, και λίγα εναπομείναντα ψήγματα της Επανάστασης. Τα ελάχιστα προπύργια που επέμεναν αποκάλυπταν έναν μάλλον καταθλιπτικό ορίζοντα. Οι Περιπλανώμενοι αποφάσισαν να βοηθήσουν τις διάφορες Αναρχικές ομάδες με χρήματα, βοηθώντας κατά συνέπεια στην επανένωση του Κινήματος.

Εγκαταστάθηκαν σε μια φάρμα στο Τικομάν, και από εκεί σχεδίασαν τις μελλοντικές "δράσεις" τους. Τον Απρίλιο του 1925, λήστεψαν το υφαντουργείο Carolina. Επανέλαβαν παρόμοιες ενέργειες και σε άλλα εργοστάσια και υφαντουργεία. Με τους "πόρους" που συγκεντρώθηκαν, δημιούργησαν μια "Σχολή Ορθολογισμού" –εμπνευσμένοι από την διδασκαλία του Francisco Ferrer, του αναρχικού εκπαιδευτικού θεωρητικού, ιδρυτή της Escuela Moderna (Σύγχρονο Σχολείο). Ο ίδιος ο Ferrer είχε καταδικαστεί σε θάνατο από εκτελεστικό απόσπασμα στην Βαρκελώνη το 1909. Χρηματοδότησαν ακόμη την έκδοση ενός περιοδικού ενώ έστειλαν ένα αρκετά μεγάλο χρηματικό πόσο στον Sebastien Faugé, τον Γάλλο διανοούμενο, έτσι ώστε να στήσει μια Βιβλιοθήκη Κοινωνικών Επιστημών στην Γαλλία.

Μετά την Χιλή

Τον Αύγουστο του 1925, ο Durruti και οι σύντροφοι του έφτασαν στην Αργεντινή από την Χιλή. Εκεί αποφάσισαν να μείνουν όσο πιο μακριά γίνεται από τράπεζες και άλλους παρεμφερείς πειρασμούς. Έπιασαν λοιπόν δουλειές. Ο Durruti ως φορτοεκφορτωτής, ο Francisco Ascaso ως μάγειρας, και ο Jover ως ξυλουργός. Ο Alejandro Ascaso επέστρεψε στην Κούβα με το πλοίο. Παρά τις καλύτερες των προθέσεων τους όμως, ο καινούριος αυτός τρόπος ζωής δεν κράτησε πολύ. Σύντομα έγιναν δυο ένοπλες ληστείες, οι οποίες –ακόμη και αν δεν τις πραγματοποίησαν οι ίδιοι-- αποδώθηκαν αμέσως στην παρέα τους. Υποχρεώθηκαν να κρυφτούν.

Τα κατατόπια τους έγιναν γνωστά ξανά στις 18 Ιανουαρίου του 1926. Αυτό λίγο μετά την επιδρομή τους στην τράπεζα San Martín της Αργεντινής. Την φορά αυτή δεν υπήρχε καμία αμφιβολία για τους δράστες. Η εφημερίδα La Prensa (ο Τύπος), έγραφε τότε:

“Επτά άτομα, τέσσερα από αυτά με μάσκες, κατέβηκαν από ένα "Double Phaeton" στην γωνία των οδών Μπούενος Άϊρες και Μπελγκράνο, δυο μόλις τετράγωνα από το αστυνομικό τμήμα. Τέσσερις από αυτούς μπήκαν στην τράπεζα, ενώ οι άλλοι τρεις, οπλισμένοι με καραμπίνες, στάθηκαν στην κύρια είσοδο. Μόλις βρέθηκαν μέσα, οι τέσσερις ληστές κινήθηκαν ταχύτατα. Πήδηξαν πάνω από τα ταμεία, άδειασαν τα συρτάρια και μάζεψαν όσα χρήματα μπόρεσαν να βρουν σε έναν σωρό. Το μεταλλικό χρηματοκιβώτιο δεν τους απασχόλησε διόλου. Το έσκασαν με 64.085 πέσος.

Στο Μπούενος Άϊρες αφίσες καταζητούμενων –με φωτογραφίες-- κολλήθηκαν παντού, προσφέροντας ανταμοιβή για την σύλληψη τους. Οι Ισπανοί Αναρχικοί πέρασαν την πρώτη εβδομάδα του Φεβρουαρίου αποδρώντας από σπίτι σε σπίτι στα περίχωρα της Ομοσπονδιακής Πρωτεύουσας. Οι μέρες εκείνες ήταν από τις πιο αγχώδεις καθ' όλη την διάρκεια της Λατινοαμερικάνικης περιπέτειας. Κι όμως, κατάφεραν να ξεφύγουν ασφαλείς αν και ταραγμένοι. Κατόρθωσαν να διασχίσουν το Ρίο Πλάτα και να βγούν από την Αργεντινή. Αποβιβάστηκαν, τελικά, στην πρωτεύουσα της Ουρουγουάης, Μοντεβιδέο. Και από εκεί επέστρεψαν στην Ευρώπη.

Ο Buenaventura Durruti δεν αποδέχτηκε ποτέ τους τίτλους του ληστή ή του ένοπλου κλέφτη. Οι περιγραφές αυτές απείχαν πάρα πολύ από την φύση της σκοπιμότητας των πράξεων του. Επέμενε ότι, χωρίς την δουλειά του "και εκείνη μιας χούφτας αφοσιωμένων αναρχικών, οι εργάτες δεν θα είχαν ποτέ αποκτήσει την απαραίτητη δύναμη και ισχύ που διέθεταν στην πραγματικότητα στις αρχές του Εμφύλιου Πολέμου".

Το 1933, είπε: "Είναι πράγματι γεγονός ότι έχω ληστέψει τράπεζες. Και όχι μόνο στην Ισπανία, αλλά και σε άλλες χώρες. Όμως ήταν πάντα για τις ανάγκες του Γενικού Σκοπού. Όλα τα χρήματα πήγαιναν κατευθείαν στα ταμεία της Οργάνωσης (της CNT), μιας και αυτός ήταν ο προκαθορισμένος προορισμός τους. Κανείς δεν κράτησε ούτε ένα σεντ, και, αν αυτή η μέθοδος ήταν η μόνη αποτελεσματική τότε, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι συνθήκες ήταν ριζικά διαφορετικές από τις σημερινές. Σήμερα λέμε, 'Τέλος οι Ληστείες! Εμπρός για Συλλογικές Απαλλοτριώσεις!'

Περίπου τρία χρόνια αργότερα ο Durruti χτυπήθηκε από σφαίρα στην πανεπιστημιούπολη της Μαδρίτης. Δεν λήστευε κάποια τράπεζα. Υπερασίζονταν την πρωτεύουσα από το Φασιστικό Κτήριο.

* Ακούστε, αν θέλετε, και το τραγούδι "Los solidarios" από τον αναρχικό τραγουδιστή Chicho Sánchez Ferlosio εδώ: <http://www.youtube.com/watch?v=sUajIzjb5Og&feature=related>. Το τραγούδι αναφέρεται στους Solidarios, μέσα από τα πρόσωπα των Ντουρούτι, Ασκάσο και Γκαρθία Ολιβέρ.

Μια και το έφερε η κουβέντα, για όποιον και όποια ενδιαφέρεται, ο Τσίκο, εκτός από τα δικά του, έχει πει πολλά σημαντικά αναρχικά τραγούδια, ανάμεσά τους και το ιστορικό "Gallo Rojo" που στην Ελλάδα διασκευάστηκε από τους Αργύρη Κουνάδη - Βαγγ. Γκούφα και τραγουδήθηκε από την Ελένη Βιτάλη και είναι γνωστό ως "Αϊ Γαρουφαλλό μου (εις μνημόσυνον)".

<https://www.youtube.com/watch?v=gaCJ6SIZSZ0>